

Siposné Kecskeméthy Klára

A Nemzetvédelmi Egyetem jelene és jövője a felsőoktatás reformfolyamatában

A ZMNE oktatási rektorhelyettese előadásában, a hadtudomány magyar iskolájának tapasztalatait, a nemzeti tisztképzés helyzetét, NATO-kapcsolatainkat, a Szövetség elvárásait, nem utolsósorban a hazai lehetőségeket, igényeket és kihívásokat figyelembe véve felvázolja az intézmény fejlődésének perspektíváit (szakmaiság, minőség, képességmegtartás, nyitváosság...), a hazai és a nemzetközi együttműködés feladatait és területeit.

A 200 éves magyar hadtudomány iskolája és a 125 éves Magyar Tudományos Akadémia Hadtudományi Bizottsága ünnepén megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm a konferencia résztvevőit. Az előadásom címében jelzett téma, a *Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem jelenének és jövőjének felvázolása a felsőoktatás reformfolyamatában* előtt, elkerülhetetlen a nemzetközi kontextusba helyezett értékelő összegzés. Mind a szervezet, mind az egyén életében a véget nem érő kihívások véget nem érő változást indukálnak. Fontosak a globalizációs hatások, az oktatással szembeni munkaerőpiaci elvárások, az információs és a tudásalapú társadalom kialakításának feladatai, az élethosszig tartó tanulás eszméje és szükségessége, valamint a folyamatos önképzés életformává válása.

NATO és EU tagságunkkal együtt jár többek között a multikulturális közegben történő szerepvállalásunk. Az Európai Unióhoz csatlakozással két, az oktatáspolitikától elválaszthatatlan terület kapott hangsúlyt: *az információs társadalom kiépítésének követelménye és a foglalkoztatási helyzet javítása*. A korszerű ciklusos képzési rendszerben a hallgatók képesek kell, hogy legyenek a munkaerő-piac elvárásainak, követelményeinek teljesítésére, de az oktatásban résztvevő intézmények is arra, hogy rövid képzési idő alatt korszerű tudással rendelkező kiművelt emberfőket bocsássanak ki. Emellett olyan új kihívások is jelentkeztek, mint a NATO átalakítása, korszerűsítése, az MH szerepének, struktúrájának, létszámának, finanszírozottságának, beiskolázási igényének megváltozása.

A változó világban változik a biztonság és vele együtt az oktatás is. Feltehetjük a kérdést, hogy az állandó változások közepette *hogyan lehet hatékonyan építkezni és minőségi képzést folytatni?* A felsőoktatási rendszerben 17 évi viszonylagos stabilitás után folyamatos változások zajlanak, a minőségi, piac- és gyakorlatorientált képzés kialakítása a cél és a piachoz igazodás pályamódosítási kényszert jelent. Ma már

nincs arra garancia, hogy 30–35 éven keresztül ugyanabban a beosztásban, munkakörben dolgozzunk, ezért konvertibilis diplomák kellene. Az elmúlt évek meghatározó eredménye volt a kreditrendszer bevezetése, a bolognai folyamathoz történő igazodás, az integrációs törekvések és a menedzseri szemlélet meghonosodása a felsőoktatásban, a mérhetőség és az átláthatóság, valamint a folyamatos innováció, a szolgáltató, vállalkozó és kutató egyetem eszméjének kialakítása.

Átalakult a felsőoktatási földrajzi térkép is, Budapest 20–30 kilométeres körzetében több olyan felsőoktatási intézmény is található, ahol ugyanazt a képzést folytatják, de az egyes régiókban, 50–60 km-re Budapesttől is ugyanez a helyzet. Átalakult a felvételi rendszer is, amely a hallgató intézményválasztási jogát biztosította. A mennyiségi fejlesztés versenyhelyzetet eredményezett az egyes intézmények, a régiók, Budapest és a vidék között. Hangsúlyt kapott a felsőfokú szakképzés és a szakirányú továbbképzés. A Nemzeti Fejlesztési Program kiemelt területei a pályakövetési rendszer kialakítása, és az intézmények infrastrukturális feltételeinek javítása.

Feladat a hallgatók számára nyújtott szolgáltatások körének szélesítése és minőségének javítása, a végzett hallgatók Alma Materhez való kötődésének erősítése. A felsőoktatási törvény szerint a felsőoktatási intézmények 2006 szeptemberétől kezdődően tanulmányi és életpálya tanácsadó, valamint életpálya követő rendszert kell, hogy kiépítsenek és üzemeltessenek. A tanulmányi tanácsadás rendszere intézményünkben az SZMSZ-ben szabályozott, de az életpálya tanácsadásnak és követésnek nincs szervezeti, illetve tapasztalati háttere. A teljes működőképesség induló időpontja 2008. június vége.

Csökkenett az államilag támogatott felvehető hallgatói összlétszám (62 000-ról 56 000-re főre) is, ezen belül a belső arányok is jelentősen megváltoztak. Bizonyos területeken, összhangban az Európai Unió irányelvekkel, minimális létszámemelkedés volt (műszaki, természettudományos, informatikai és egészségügyi képzési területeken), más területeken jelentős, akár 20%-os csökkenés is történt (bölcész, gazdasági, jogi, agrár, társadalomtudományi képzési területeken). Meghatározó változást eredményezett az is, hogy szaki akkreditáció szempontjából egy oktató csak egy helyen vehető figyelembe – a mesterszakoknál 2007 szeptemberétől, az új alapképzési szakoknál 2010 után. Ahogy Dr. Mannherz Károly, az OKM felsőoktatási és tudományos szakállamtitkára fogalmazott a 2007. október 10-én rendezett Magyar Hadtudományi Társaság katonai felsőoktatással foglalkozó konferencián: ez azt jelenti, hogy vége az InterCity professzori életformának, a sehol sem, ugyanakkor mindenütt ott vagyok létformának.*

Nemzeti tisztképzés

A hazai katonai felsőoktatás – figyelembe véve az európai felsőoktatási térhez történő igazodást, illetve a Magyar Honvédség feladatrendszerét, létszámának és létszámarányának megváltozását – a kormányzati reformot és az ezt előidéző költségvetési tényezőket, többlépcsős intézményi integrációt és szervezeti struktúra racionalizálást hajtott végre, korszerű képzési szerkezetet alakított ki. (Szabó Miklós

* Dr. Mannherz Károly előadásának szerkesztett változata megjelent a Hadtudomány 2007/4. számában.

akadémikus, egyetemünk volt rektora, az MTA rendes tagja, a folyóirat e számában közreadott előadásában (31–37. oldalakon) részletesen taglalta ezt a folyamatot.)

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem az egyetlen olyan katonai, nemzetvédelmi, önálló állami felsőoktatási intézmény, amely a társadalomtudományok, a műszaki tudományok tudományterületein, a nemzetvédelmi és a katonai, a műszaki, továbbá a gazdaságtudományi képzési területeken folytat képzést. Megrendelői a Honvédelmi Minisztérium, a Magyar Honvédség, a Rendőrség (benna a 2008. január 1-jével beintegrálódott Határőrség), a Polgári védelem, a Vám- és pénzügyőrség, a Büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati Tűzoltóság, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok. Egyetemünk egyidejűleg kell, hogy megfeleljen a szövetségi kötelezettségből fakadó, illetve a nemzeti honvédelemből adódó követelményeknek, a tisztekkel szemben támasztott katonai, szakmai és társadalmi elvárásoknak, valamint a magyar felsőoktatás előírásainak.

Az egyetem a hagyományok és a kihívások kényszerei között őrlődő oktatási intézmény, amelyben a tudásalapú társadalom által megkövetelt a folyamatos és kényszerű megújulás szükségességére. Hihetetlenül szép múltja van a katonai felsőoktatásnak, de az egyetemnek – tiszteletben tartva a hagyományokat – *új utakon kell járnia, új dolgokat kell létrehozni.*

A Magyar Köztársaság felsőoktatási intézményei közül a ZMNE a mesterszakjai alapításával és indításával elsőként tett eleget a felsőoktatás iránti nemzetközi oktatáspolitikai igényeknek. Az egyetemünk sikerességét igazolja az, hogy 2007. szeptember 1-jétől 5 mesterképzési (MSc) és 13 alapszakon (BSc) folytat képzést. Felkészült és képes a Magyar Honvédség igényének megfelelően a szakképzések végrehajtásától egészen a doktori fokozat megszerzéséig a személyi állomány képzésére, továbbképzésére. Az alaprendeltetésén kívül biztosítja a tisztii állomány karriermodelljéhez illeszkedő szakmai továbbképzést, katonai szaknyelvi és informatikai felkészítést, két- és többoldalú nemzetközi megállapodások alapján külföldi tisztek graduális és posztgraduális képzését. Az egyetem rendelkezik mindazon kompetenciákkal, amelyek szükségesek a honvédségbe való belépéstől a kilépésig terjedő időszak minden tervezhető karrier-lépcsőfokára történő felkészítésére.

Kihívások

A jelenlegi helyzetet az elvárásoknak való megfelelés és a képességmegtartás egyensúlya jellemzi. Ez azt jelenti, hogy az új kihívásoknak, követelményeknek, és a képességek megtartásának összhangban kell lenniük a rugalmasan átjárható, széles programkínálatú képzés kialakításával, a védelmi szféra képzési, kutatási feladatainak ellátásával, a kisebb és költséghatékonyan működtethető egyetem megvalósításával.

A folyamatosan csökkenő létszámú haderőben, a „más méret”, „más minőség” jellegzetessége és a szektor egészét szolgáló képzési és kiképzési rendszer átfogó vertikumában (katonai középiskola, tiszthelyettesképző, egyetem) *a gondolkodó reform összekapcsolódott.* Az egyetem kihívásait a megrendelések, a költségvetés és a létszám kulcsszavaival jellemezhetjük. A magyar haderő folyamatos átalakulásban, korszerűsítésben, szerkezetváltásban hajtja végre feladatait, a permanens átalakítás hektikussá, esetenként előrejelezhetetlenné tette/teszi a tisztii utánpótlási igényeket. Évek

óta csökkenő tendenciát mutatnak a HM igények. Egyes szakokon és szakirányokon csupán néhány fős utánpótlási igény jelentkezik.

A finanszírozás, a csökkenő költségvetési támogatás és költségvetési létszám, a szervezeti struktúra racionalizálását (párhuzamos oktatói kapacitások megszüntetése, tanszékek számának radikális csökkentése) és nyitást a védelmi és a polgári szféra felé eredményezett. Az időszakosan szabad oktatói kapacitások ésszerű és racionális lekötése érdekében egyes szakokon ekkor kezdett teret nyerni a költségterítéses képzés, amelyből befolyt összeget az intézmény az oktatásba és az infrastruktúra javításába fordítja vissza.¹ A katonai szakok honvédelmi tárca és Magyar Honvédség igényeinek megfelelő átalakítása, módosítása, és folyamatos korszerűsítése alapvető elvárásként fogalmazódott meg. Az elmúlt évtized nemzetközi mérlege pozitív, az egyetem a hazai és a NATO-tagállamok védelmi szférájában, az Európai Unióban is elfogadott és megbecsült helyet vívott ki magának.

1996-tól szinte folyamatosnak tekinthető a katonai felsőoktatás intézményi hálózatának átalakítása, horizontális és vertikális integrációja, amely – sokszor intézményi és személyes érdekeket is érintve – feszültségekkel terhelt volt. 2007. november 1-jével újabb szervezeti változások léptek életbe, 2008. szeptember 1-jével pedig egy kampuszon, a Hungária körúton indul a 2008/2009-es tanév. A zökkenőmentes működőképesség fenntartása mellett megoldandó feladat: áttérés az egy telephelyen történő működésre, az Üllői úti bázis kiürítése. Költözködésben van tapasztalata az egyetemnek, hiszen a Hadtudományi Kar Szentendréről az Üllői útra történő beköltözése rengeteg szervezési és emberi tapasztalattal járt.

De vajon befejeződött-e az integráció folyamata vagy továbbiak várnak ránk? Kiteljesedik-e a nemzetvédelmi felsőoktatási integráció? Kormányzati szinten pillanatnyilag eldöntött, hogy a katonai felsőoktatás marad a honvédelmi tárca alárendeltségében.

Az egyetem fejlődési perspektívái

A jövőt illetően a szakmaiság, minőség, képességmegtartás és nyilvánosság a kulcsszavak. A történelmi múltat és háttérrel tiszteletben tartó, figyelembe vevő, de a piaci kritériumoknak is megfelelő korszerű felsőoktatási intézmény kialakítása a cél. Képességmegtartás (a szakmai kultúráké, beleértve a szaknyelvi szakmait is), a képzési rendszer átalakítása, korszerűsítése, nyitás a polgári és védelmi szektor irányába, és a versenyképesség a kulcsfontosságú pontok. Az egyetem a gyakorlat- és sikerorientált, a piaci kihívásoknak rugalmasan megfelelni képes, és a professzionizmus dominanciáját biztosító strukturális felépítés és menedzsment kialakításában érdekelt.

A folyamatos átalakulás és változás, a szűkülő működési feltételek mellett *a legfontosabb feladat az egyetemi képességek és a szakmai kultúrák megtartása, a szervezeti struktúra ésszerűsítése, a többciklusú képzési rendszer folyamatos korszerűsítése, nyitás a polgári és a védelmi szektor irányába, a kreatív, rugalmas, innovatív gondolkodás meghono-*

1 Siposné Kecskeméthy Klára: 1. Feljegyzések a ZMNE helyzetéről és korszerűsítésének lehetőségéről. Bp., 2006. október. 2. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem fejlődési perspektívái, (előadás) a Magyar Hadtudományi Társaság „A hazai katonai felsőoktatás helyzete, perspektívái és a tisztképzés sajátosságai” című tudományos-szakmai konferencián, 2007. október 10.

sítása. Az egyetem versenyképességének kialakításában, fontos a kitörési pontok, fejlődési irányok és lehetőségek folyamatos keresése. Érdeke az oktatási-képzési piacon felkínált szakjainak továbbfejlesztése, együttműködési lehetőségek keresése más felsőoktatási intézményekkel, a képzési választéka bővítésére, a munkaerő piac egy részének lefedése érdekében. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem csökkenő HM beiskolázási igény és költségvetési létszám (oktatói, oktatásbiztosítói), illetve költségvetési támogatás, és növekvő piaci érdeklődés mellett az alapító-fenntartó oktatási-képzési igényeinek legjobb képességei szerinti kielégítése mellett, *saját bevételeket növelő oktatási és vállalkozási tevékenységet folytat, és a bevétel függvényében finanszírozható státuszokat teremt.*

Milyen feladatok állnak az egyetem előtt? Vannak azonnal megoldandó feladatok, de jelentős részük rövid- és középtávon jelentkezik. Külön szeretnék szólni a gyakorlatorientált honvédtisztképzés, valamint az általános katonai és katonai-szakmai követelmények meghatározására létrehozott *munkacsoportról*. A munkacsoport tagjai egyetértésben dolgoznak, olyan egységes állásfoglalást alakítottak ki, amelyben a felsőoktatási törvényben megfogalmazott egyetemi autonómia, valamint a vezérkarfőnöki követelménytámasztás szinkronja megvalósult. *A munkacsoport megfogalmazta:* a megrendelő követelményeit a BSc szakokra, szakirányokra, specializációkra, valamint az MSc képzésre vonatkozóan; *áttekintette* a doktori képzést és a kutatási témákat, megtörtént a tanfolyami képzés felülvizsgálata, az igények és képességek összevetése; *kidolgozta* a szak-szakirány referensek új rendszerét; *áttekintette* a beiskolázási létszámgigényeket 10 év távlatban az egyes szakirányokra és specializációkra vonatkozóan; valamint a katonai szakmai kultúrák jövőjét, a mentori rendszert, a szakmai és csapatgyakoroltatás rendszerét, a tisztai szocializáció helyzetét, a beválás vizsgálatot, továbbá a pályaelhagyók reintegrálásának helyzetét.

A felsorolásból is látszik, hogy van végrehajtandó, megoldandó feladatunk bőven. Az egyetemünknek fel kell készülnie a 2009. évi akkreditációra. Ebben az esetben az a különös helyzet áll elő, hogy két látogató bizottság érkezik egyetemükre és egy évben történik meg az intézményi akkreditáció, valamint a 2007/3/IV. MAB határozat értelmében a műszaki, a gazdaságtudományok, valamint a nemzetvédelmi és katonai képzési terület szakjainak párhuzamos vizsgálata, azaz a szakok akkreditációja. Azt gondolhatnánk, hogy sok időnk van még, pedig a hátralévő idő szisztematikus munkát és felkészülést igényel. Dr. Bazsa György, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Központ elnöke az akkreditáció előtt álló intézményeknek tartott tájékoztatón az alábbiak szerint fogalmazott: *„Nem arra vagyunk kíváncsiak mit nem tudnak az egyetemek, mire nem képesek, ne zaklatásnak vegyék a látogató bizottság megjelenését, hanem tekintsék lehetőségnek, hogy megmutathatják azt mire képesek.”*

A marketingszemlélet bevezetése, piacképesség és versenyképesség kialakítása és növelése, ezen belül: új megrendelői rétegek felkutatása és képzési kínálat kidolgozása részükre alapvető fontosságú az egyetem számára. Az előremutató stratégia érdekében *az egyetem két, jól elkülöníthető, egyenként is meghatározó pilléren kell, hogy nyugodjon.* Az egyetem felügyeletét, fenntartását, követelménytámasztást megfogalmazó tárca által finanszírozott a teljes képzési vertikumot érintő képzési formák színvonalas, a megrendelő elvárásait kielégítő, átlátható szolgáltatást kell biztosítani. Az egyetem jövőjének másik pillérét a több lépcsőben és fokozatosan végrehajtandó

piacorientált képzési formák – a jelenleg meglévő képesség melletti – széles spektrumú meghonosítása kell, hogy képezze.² Ez utóbbi részét képezi a más állami támogatáshoz való hozzájutás (OKM államilag támogatott hallgatói helyek), a piac felé fordulás, a piaci kereslet reális felmérése utáni kínálatbővítésből (új képességek kialakítása, szakirányok, felsőfokú szakképzés, szakirányú továbbképzés, szak- és nyelvtanfolyamok stb...) származó bevétel, a vállalkozási tevékenység kiszélesítése, a gazdálkodási szabályzók piaci szemléletű átalakítása (a szabadfelhasználás, a gazdálkodási felelősség intézményesítése) és az ezzel összefüggő jogszabályi környezet módosítása. Eredményeink, lehetőségeink, szolgáltatásaink széleskörű megismertetése a civil társadalommal kiemelt prioritású feladat.³

Hazai és nemzetközi együttműködések

Egyetemünk az elsők között kezdte meg a magyar felsőoktatásban a mesterképzést a biztonságtechnikai mérnöki szakon a Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karral. Az országban először indított székhelyen kívüli felsőfokú alapképzést Ózdon, a város önkormányzata és a Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Zrt.-vel kötött megállapodás alapján. Megkereste egyetemünket a Sátoraljaújhelyi városi önkormányzat is székhelyen kívüli képzés indítása tárgyában.

Együttműködési szerződést kötöttünk a Szegedi Tudomány Egyetemmel és a Csongrád megyei Kereskedelmi és Iparkamarával alap- és mesterképzési szakok közös indítására. A képzés regisztrációja körüli bonyodalmak miatt azonban új szerződésre, új szenátusi határozatra és új eljárásra van szükség. Együttműködési megállapodást írtunk alá a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskolával angol nyelvű katonai szakújságíró és haditudósító szakirányú továbbképzés indítására. Az írásanalitikus szakirányú továbbképzési szak regisztrációja folyamatban van. A katonai vezetői és nemzetbiztonsági mesterszakok alapítása szintén kiemelt prioritású feladat.

2007 júliusában a veszprémi Pannon Egyetem (PE) és a ZMNE együttműködési megállapodást kötött. A honvédelmi miniszter még 2002 decemberében a ZMNE részére feladatul szabta a honvédelmi ismeretek tantárgynak a civil felsőoktatási rendszerbe való beillesztéséhez szükséges dokumentumok kidolgozását. Ennek megfelelően a Pannon Egyetem befogadta három kredit értékű, választható tantárgyként a Honvédelmi alapismereteket – a hallgatók első alkalommal 2007 őszétől

2 Jelentés az Oktatási-képzési Struktúrát Felülvizsgáló Bizottság munkájáról, Kézirat, Budapest, ZMNE, 2007. május 2. p. 15. A honvédelmi miniszter Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem egy kampuszon történő elhelyezéséről, a katonai felsőoktatás gyakorlatorientált képzési követelményeihez illeszkedő struktúrájáról szóló 30/2007 (HK.11.) utasítás 2. §-a alapján a gyakorlatorientált honvédtisztképzésről, illetve az általános katonai és katonai –szakmai követelményekről, valamint az ezzel kapcsolatos szervezet-átalakítási feladatokról, a 3 §. (1) bekezdés az általános katonai és katonai-szakmai követelmények a képzés cél és feladatrendszerébe történő beillesztéséről alapján, a 83/2007. az Egyetem egy telephelyen történő elhelyezésével, szervezetének és működésének vizsgálatával kapcsolatos feladatokra vonatkozó rektori intézkedés többek között Oktatási-képzési Struktúrát Felülvizsgáló Bizottság (OKSFB) felállításáról intézkedett.

3 Szabó János: Stratégiai építő kiinduló pontok a nemzetvédelmi felsőoktatás átalakításában, Hadtudomány, 2007. 3. szám p.

vehették fel. Mintegy 280 hallgató jelentkezett, a tisztán távoktatási formában szervezett oktatásra, amely október 15-én indult. Az egyetem 2007. november 7-én együttműködési megállapodást írt alá a Személy, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamarával is.

De szólnunk kell a felsővezetői tanfolyamról is, amelynek szakirányú továbbképzési szakként történő akkreditálását az egyetem évek óta napirenden tartja. A már kialakított moduláris jellege lehetővé teszi az interminiszteriális képzések bővítését, a mostani vezérkari tanfolyamon már két modult a Szövetség hivatalos munkanyelvén, angolul terveztük és oktatjuk. A Kossuth Lajos Hadtudományi Kar a magyar politikai, gazdasági, katonai, felsővezetők, továbbá a tisztviselői kar közös stratégiai gondolkodásmódjának kialakításához, továbbfejlesztéséhez programjavaslat-tervezetet készített. A kidolgozott program címe: *A stratégiai együttgondolkodás*. A program elősegíti, hogy a felelős beosztású vezetők jobban megismerjék egymás gondolkodásmódját, a problémák közös megoldásának módozatait és alakítását, és a képzési kör szélesítését teszi lehetővé.

A nemzetközi kapcsolatok, a külföldi ismertség és elismertség kiemelt fontosságú az egyetemünk számára. Létkérdés, hogy a ZMNE teljesítményét nemcsak hazai, de nemzetközi szinten is elismertesse, vagyis képes legyen idegen nyelven vezetett kurzusok, később tantárgyprogramok kialakítására, külföldi hallgatók és oktatók fogadására, saját oktatóinak külföldi intézményekben történő szerepeltetésére. A magyar nyelvű honlap nem teszi lehetővé a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés bővítését, a szövetség hivatalos nyelvein (angol, francia) böngészhető honlap az információáramlás elengedhetetlen feltétele. *Látni és láttatni!*

Az egyetemen számos missziót és/vagy külszolgálatot megjáró tiszt dolgozik, akik képesek az új típusú kihívások, a fegyveres konfliktusok kezelésének oktatására, a gyakorlati tapasztalatok átadására. Az általuk összegyűjtött tapasztalatok az elméleti oktatásban kiválóan használható és hiteles tudást adnak a hallgatóknak. A missziós tapasztalatok megjelenítése mellett a nemzetközi törzsekben, törzsmunkában jelentkező újdonságok, valamint a Szövetség különböző gyakorlatain szerzett tapasztalatok ismertetése, feldolgozása is hasznosítható az oktatásban. Utalni szeretnék a Hadtudományi Kar albániai PFP-gyakorlaton résztvevő oktatói és hallgatói állomány kiemelkedő tevékenységére.

A szövetség műveletei nagy kihívást jelentenek az egyetem oktatói és kutatói számára. Az oktatásnak stratégia szerepe van, amely a műveletek, a partnerkapcsolatok és a transzformáció középpontjában áll. Az intellektuális stimuláció innovációt eredményez, a soknemzetiségű változatosság összetartó csapatmunkát, a gondolkodás, a kiképzés, az oktatás, a gyakorlatok és műveletek szerves egységet képeznek. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Szövetségen belül betöltött helyéről és szerepéről, kapcsolatrendszeréről példaként említeném az Akadémiaparancsnoki Konferenciát, amelynek megbecsült tagja, valamint a Pula Fórumot, az Akadémiaparancsnokok Közép-Európai Kezdeményezését,⁴ amelynek egyetemünk alapító tagja. Az

4 Siposné Kecskeméthy Klára: Együttműködés és nyílt párbeszéd – Pula, Új Honvédségi Szemle 2007. 7. szám p. 2–11.

Akadémiaparancsnokok Konferenciája történetében mérföldkő volt az, amikor az 1999-ben csatlakozott három ország közül 2001-ben először Magyarország (Budapest, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem) adott otthont a konferenciának. Újabb elismerést akkor vívott ki, amikor a 2004. évi szófiai konferencián egyetemünk előterjesztette a NATO felsőoktatási intézmények közös minimumprogramjának megalkotására vonatkozó javaslatát. A ZMNE Hadtudományi Kara olyan 60 órás minimumprogramot készített és olyan tematikát állított össze a nemzetközi törzsekbe szolgálatra jelentkező törzstisztek számára, amelyet ha minden NATO-akadémián vagy nemzetvédelmi egyetemen egyformán oktatnak, akkor a soknemzetiségű törzsekben végzett egységes szemléletű, eredményes együttműködésnek nem lehet akadálya. A javasolt tantárgyprogram közös felkészülési alapot képez, amely nemzeti keretek között bővíthető. A tematika szövetségi alapismereteket, alapfogalmakat, vezetési ismereteket, a válságreagáló műveletek alapjait, a katonai biztonság aktuális kérdéseit, az elmúlt évtizedben lezajlott háborúk tapasztalatainak feldolgozását, a válságreagáló és békeműveletek tapasztalatainak elemzését, valamint az alegységek válságreagáló és békefenntartó műveletekre felkészítését tartalmazza.⁵

S végül kezdeményezéseink között említsük meg az egyetemünkön kialakítandó energiabiztonsági kiválósági központ, valamint az Európai Unió központ létrehozásának gondolatát és koncepcióját.

A fentiekből is kitűnik, hogy az egyetem folyamatosan keresi a kitörési pontokat, fejlődési irányokat és lehetőségeket. Az egyetem legfontosabb feladata, hogy a katonai szakjait a HM és Magyar Honvédség igényeinek megfelelően átalakítsa, módosítsa, folyamatosan korszerűsítse, míg a polgári képzésben az, hogy továbbfejlessze, és keresse az együttműködés további lehetőségeit más felsőoktatási intézményekkel a képzési választéka bővítésére, a munkaerő piac egy részének lefedésére. Ez a folyamat nagyon fontos az egyetem fejlődése, valamint az oktatási-képzési piacon való megmaradás érdekében.

A Szövetségben rengeteg rövidítést használunk, én is szeretném Önökkel megosztani az egyetemünk tevékenységére vonatkozó jellemzőket, az ún. SMART oktató, szolgáltató, kutató és vállalkozó egyetemét.

- Specifikus = katonai felsőoktatás
- Mérhető = megrendelők és a piac igényei szerinti képzés
- Alkalmazható = gyakorlat-orientált képzés, versenyképes tudás
- Reális = folyamatos intellektuális átalakulás, piac- és sikerorientált tevékenység
- Teendők = interoperabilitás, magas színvonalú szolgáltatás

A katonai felsőoktatás történetében immár sokadik átalakítás időszakában, az egyetem vezetése következetesen végigviszi a reformokat, mert csak ez lehet a garancia a kihívásokra történő professzionális válaszokra. Így tud a hagyományok tiszteletben tartása és a kihívásokra adandó modern, kreatív, innovatív válaszok kényes egyensúlya mentén sikeres lenni az egyetem.

5 Siposné Kecskeméthy Klára: A NATO-tagállamok katonai akadémiái parancsnokainak konferenciája, Humán Szemle, 2006. 3. szám p. 44–61.; Klára Siposné Kecskeméthy: History of the Conference of Commandants, AARMS, Volume 6, Issue 2, 2007. p. 281–299., Szabó Ildikó–Szabó Miklós: Változás a biztonságban, változtatás az oktatásban, Új Honvédségi Szemle 2004/7, 49. szám.